

W ramach proponowanego projektu przeprowadzona zostanie kompleksowa analiza porównawcza zmumifikowanych ciał Nazca z dwóch stanowisk Cahuachi i Tambo Viejo. Kultura Nazca występowała na obszarze wybrzeża południowego Peru i datowana jest na okres od 100 r. p.n.e do 800 r. n.e. Powszechnie znana jest dzięki słynnym geoglifom znajdującym się na pustyni a widocznymi w pełni z lotu ptaka. Mimo dużej popularności jaką kultura Nazca cieszy się zarówno w mediach, jak i literaturze popularno-naukowej w dalszym ciągu stan wiedzy o niej jest niewielki. Wiąże się to zarówno z niedostateczną liczbą badań wykopaliskowych, jak też z regularnym plądrowaniem stanowisk archeologicznych. Większość zabytków kultury Nazca znajdujących się w muzeach, pochodzi z nieznanymi źródłami. Sprawilo to, że do dnia dzisiejszego odkryto i zadokumentowano tylko jeden nienaruszony grób przedstawicieli elity tej kultury. Należał on do 10-letniej dziewczynki z Cahuachi. Dotychczas nie odkryto także żadnego większego centrum administracyjno-rezydencjalnego, stąd zdaniem niektórych badaczy kultura ta nie stworzyła jednego imperium, a jedynie sieć wódzostw połączonych wspólną kulturą materialną i religią.

Dzięki dogodnym warunkom naturalnym na stanowiskach kultury Nazca zachowały się w bardzo dobrym stanie szczątki ludzkie. Mimo tak korzystnych okoliczności nie były one jednak dotychczas przedmiotem bardziej szczegółowych badań, które doczekałyby się publikacji. Ciała te oprócz dobrze zachowanych tkanek miękkich posiadają również włosy będące cennym źródłem informacji. Dotychczas nieznanymi są techniki mumifikacji stosowane przez kulturę Nazca. Nie wiadomo czy powstały one w naturalny sposób, czy może stosowano wobec ciał zmarłych jakieś dodatkowe zabiegi wspomagające ich zachowanie.

Funkcja stanowiska Cahuachi, mimo prowadzonych tam od wielu lat badań, nadal nie została do końca poznana. Jest to największe znane stanowisko kultury Nazca. Obecnie trwa dyskusja czy pełniło ono jedynie religijną funkcję sanktuarium, dokąd przybywali pielgrzymi, czy też było stolicą teokratycznego państwa rządzonego przez elitę kapłanów. Stanowisko Tambo Viejo znajduje się w dolinie Acari poza eponimicznym obszarem kultury Nazca. Uważa się, że pełniło ono rolę prowincjonalnego ośrodka podbitego przez przedstawicieli kultury Nazca.

Proponowane badania mumii uwzględniałyby porównanie różnego rodzaju danych. Dokonana zostałaby analiza antropologiczna płci, szacowanego wieku w chwili śmierci, a także widocznych śladów patologii kości, tkanek miękkich i chorób zakaźnych. Na tym etapie możliwe jest też wyróżnienie widocznych oznak przynależności lub statusu społecznego, jak np. celowe deformacje czaszki oraz obecność i rodzaj tatuaży. Kolejnym etapem jest zastosowanie nieinwazyjnych metod obrazowania w postaci zdjęć RTG i w świetle UV. Dzięki zdjęciom rentgenowskim możliwa jest obserwacja kości i organów wewnętrznych bez konieczności niszczenia mumii. Światło UV używane jest w celu wykrycia zmian skórnych i tatuaży. Ostatnim etapem projektu są analizy laboratoryjne włosów i próbek tkanek miękkich. Na podstawie badań włosów planowane jest ustalenie diety, a także podjęta zostanie próba wykrycia używek takich jak: narkotyki i alkohol. Badania makro i mikroskopowym tkanek miękkich mają na celu odkrycie: ewentualnych środków używanych do konserwacji ciała po śmierci, jak też obecności niektórych chorób bakteryjnych, wirusowych i pasożytniczych.

Kultura Nazca mimo wielu lat badań w dalszym ciągu jest słabo poznana pod względem organizacji społecznej i warunków życia. Ze względu na znaczny stopień dewastacji części stanowisk, a także metodykę prac wykopaliskowych z I połowy XX wieku wiele danych zostało utraconych. Realizacja projektu bioarcheologicznych badań mumii mogłaby przyczynić się do odtworzenia i uzupełnienia dotychczasowego stanu wiedzy. W połączeniu z dostępnymi danymi pochodzącymi z wykopalisk możliwe byłoby uzyskanie bardziej kompletnego obrazu życia i funkcjonowania społeczeństw z tego pustynnego regionu. Na podstawie przeprowadzonych analiz możliwe byłoby także odtworzenie niektórych wierzeń religijnych. Z kulturą Nasca, w odróżnieniu od późniejszych od niej np. inkaskiej czy Państwa Chimu, nie można powiązać żadnych wiarygodnych przekazów tradycji ustnej, zanotowanych po hiszpańskiej Konkwisie. Praktyki i wierzenia są rekonstruowane głównie na podstawie ikonografii, architektury, znajdowanych ofiar i darów grobowych. Połączenie tych danych z informacjami na temat sposobów obchodzenia się z ciałami zmarłych po śmierci uzupełniłoby naszą wiedzę o wierzeniach na temat życia pozagrobowego. Również obecność substancji odurzających i halucynogennych we włosach mogła być związana z pełnionymi funkcjami religijnymi.

Istotnych danych nie tylko z punktu widzenia archeologii, ale też współczesnej medycyny mogą dostarczyć badania próbek tkanek miękkich. Zmumifikowane zwłoki dają niepowtarzalną okazję do analiz chorób, które są nieuchwytnie w materiale szkieletowym. Badania te być może przyczyniłyby się lepszemu zrozumieniu ewolucji i rozprzestrzeniania się niektórych chorób na przestrzeni wieków.